

ณ

ที่ระลึก...

พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี”

เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
วันศุกร์ที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

ที่ระลึก...

พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน

“เฉลิมราชกุมารี”

เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

วันศุกร์ที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

คำนำ

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เขตตลิ่งชัน สร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์พระมิ่งขวัญของเหล่าพสกนิกร ที่ทรงมีพระปณิธานมุ่งมั่นในเรื่องห้องสมุด โดยทรงตั้งพระปณิธานทรงศรัทธาเกี่ยวกับห้องสมุดว่า “ข้าพเจ้าอยากให้เราห้องสมุดที่ดี มีหนังสือครบทุกประเภทสำหรับประชาชน” กอปรกับปี พ.ศ. ๒๕๔๔ วัดจำปา ประชาชน และ กศน. เขตตลิ่งชัน ได้ร่วมกันจัดสร้างห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เขตตลิ่งชัน ขึ้น เพื่อสนองต่อพระปณิธานของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในการที่จะให้ห้องสมุดประชาชนเป็นศูนย์เรียนรู้แก่ประชาชนชาวตลิ่งชัน ตลอดจนผู้สนใจใฝ่เรียนรู้สำหรับเพิ่มทุนทางปัญญาให้ตนเอง จึงเป็นศุภนิมิตหมายมงคลแก่ชาวตลิ่งชัน และกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีให้ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เขตตลิ่งชันเข้าร่วมโครงการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

สำนักงาน กศน. กทม. ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการสร้างห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เขตตลิ่งชัน และหนังสือที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เขตตลิ่งชัน ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยบุญกุศลที่ท่านได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานครั้งนี้ ขอให้ท่านและครอบครัว ประสบแต่สิ่งที่เป็นมงคล มีความสุขความเจริญก้าวหน้าในวิถีชีวิตราชการและส่วนตัวตลอดไป

สำนักงาน กศน. กทม.
วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๔

สารบัญ

หน้า

คำนำ

พระราชประวัติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๗

พระมิ่งขวัญการศึกษาไทย

๑๗

พระราชดำริห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

๒๑

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เขตตลิ่งชัน

๒๕

พระครูสุนทรจริยาภิรม

๓๑

คณะผู้จัดทำ

๔๑

พระราชประวัติ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเป็นพระราชธิดาองค์ที่สองในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถพระนามเดิมว่า สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดาภิวัตน์นาคุลโสภาคย์ ประสูติเมื่อวันเสาร์ที่ ๒ เมษายน ๒๔๙๘ ณ พระที่นั่งอัมพรสถานพระราชวังดุสิตโดยศาสตราจารย์นายแพทย์หม่อมหลวงเกษตรสนิทวงศ์เป็นผู้ถวายการประสูติและทรงมีพระนามที่บรรดาข้าราชการเรียกกันทั่วไปว่า “ทูลกระหม่อมน้อย” สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเริ่มการศึกษาระดับอนุบาลในเดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ ที่โรงเรียนจิตรลดา ในบริเวณพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ขณะนั้นพระชนมายุได้ ๓ พระชันษาเศษ ทรงมีพระสหายร่วมชั้นเรียนอีก ๒๐ คน ซึ่งมาจากบุตรหลานของพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการ ตลอดจนมหาดเล็กผู้ได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้มาร่วมเรียนด้วยโดยปราศจากชั้นวรรณะวิชาที่ทรงศึกษาในชั้นอนุบาลนี้ คือ วิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เลขคณิตและขับร้องพระอาจารย์ที่ถวายพระอักษรขณะนั้น ได้แก่อาจารย์ท่านผู้หญิงทัศนีย์ บุญยคุปต์, อาจารย์คุณหญิงอังกาบ บุญยัษฐิติ และอาจารย์คุณหญิงสุนามัน ประนิช ทั้งนี้ปรากฏว่าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดโรงเรียนพระอาจารย์และพระสหายเป็นอันดี

เมื่อทรงเรียนจบชั้นประถมศึกษาตอนปลายได้ทรงสอบร่วมกับนักเรียนทั่วประเทศโดยใช้ข้อสอบกระทรวงศึกษาธิการและสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสอบได้ที่หนึ่งได้คะแนนรวมร้อยละ ๙๖.๖๐ อันเป็นคะแนนสูงสุดสำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่เจ็ด จึงทรงได้รับพระราชทานรางวัลเรียนดีจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในงานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียนครั้งที่ ๓๑ ณ กรีฑาสถานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๑ ระหว่างที่ทรงศึกษาอยู่นี้ เป็นที่ทราบกัน

โดยทั่วไปว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระปรีชาสามารถในวิชาแทบทุกด้าน เช่น ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รำไทย ดนตรีไทย และวาดเขียน เป็นต้น ซึ่งมักจะทรงได้คะแนนมากกว่าพระสหายในชั้นเดียวกันอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังโปรดทรงหนังสือมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์และทรงพระปรีชาสามารถในทางร้อยแก้วและร้อยกรองอย่างยิ่งทรงเริ่มบทพระนิพนธ์ต่าง ๆ ตั้งแต่เมื่อทรง พระชนมายุได้เพียง ๑๒ พระชันษาเป็นต้นมาบทพระราชนิพนธ์เหล่านี้ได้รับการตีพิมพ์แพร่หลายในหนังสือหลายเล่ม ตัวอย่างเช่น “อยุรยา” เจ้าครอกวัดโพธิ์ “ศาสนาเกิดขึ้นได้อย่างไร” เป็นต้น บทพระราชนิพนธ์ที่รู้จักกันดีในปัจจุบัน คือ “พุทธศาสนสุภาษิตคำโคลง” ซึ่งทรงถอดมาจากภาษาบาลี และ “กษัตริยานุสรณ์” ซึ่งทรงทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ประจำปี ๒๕๑๖ (ขณะนั้นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระชนมายุเพียง ๑๘ พระชันษา)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นที่รักของพระสหายเพราะทรงไว้ซึ่งความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความเสียสละ ความมีน้ำใจนักกีฬา และความอดทน เคยมีตัวอย่างว่า ทรงวิ่งเล่นกับพระสหายและทรงล้มลงจนได้รับบาดเจ็บ มีพระโลหิตตอออก บางคราวถึงกับพระทนต์บิ่น แต่ก็ไม่กั๊กแสง และไม่ทรงบ่นรำพันถึงความเจ็บปวดเลย

ทรงศึกษาที่โรงเรียนจิตรลดานี้จนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยทรงสอบไล่ได้เป็นที่หนึ่งของประเทศแผนกศิลปะ ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๕ ได้คะแนน ๘๙.๓๐ % ยังความภาคภูมิใจแก่คณะพระอาจารย์ผู้ถวายการสอน และยังความปีติยินดีแก่ประชาชนทั้งประเทศผู้เฝ้ามองการเจริญพระชนมายุของพระองค์เป็นอย่างยิ่ง

นอกจากพระสติปัญญายอดเยี่ยมที่กล่าวมาแล้ว ยังทรงมีอุตสาหะวิริยะอันยอดเยี่ยมอีกด้วย เนื่องจากระหว่างที่ทรงศึกษาอยู่นั้น ทรงมีพระราชภาระที่จะต้องติดตามพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ไปในการเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรต่างจังหวัดอยู่เป็นประจำ ทำให้ไม่สะดวกต่อการศึกษาเล่าเรียน แต่ก็ทรงติดตามการเรียนอยู่ตลอดเวลา โดยทรงอาศัย

เวลาว่างจากการปฏิบัติพระราชกิจประจำวันเสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งเรื่องนี้เป็นที่ทราบกันทั่วไปในบรรดาพระสหายร่วมชั้นเรียนของพระองค์ และในยามที่ทรงมีโอกาสได้เข้าศึกษาด้วยพระองค์เองแล้ว บรรดานิสิตอักษรศาสตร์จะได้เห็นภาพที่เจิดจ้า คือ ภาพที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงถือหนังสือเต็มพระหัตถ์ และทรงหิ้วพระกระเป๋าใบโตบรรจุสรรพตำราเป็นจำนวนมาก ทรงพระดำเนินไปยังห้องเรียนต่างๆ อยู่เป็นประจำ เป็นที่สะดุดตาพิเศษ เนื่องจากนิสิตทั่วๆ ไป มักถือสมุดหนังสือกันคนละ ๓-๔ เล่มเท่านั้น

ต่อจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสอบเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา โดยทรงเลือกคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นอันดับที่หนึ่ง ผลการสอบปรากฏว่าทรงได้ที่ ๔ แต่เมื่อได้ทรงเข้าศึกษาเรียบร้อยแล้ว ก็ทรงเลือกเฉพาะวิชาที่สนพระทัย เช่น ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และประวัติศาสตร์ เป็นต้น ในภาคการศึกษาแรกนั้นเอง ก็ทรงสอบได้เป็นที่หนึ่งของนิสิตชั้นปีที่ ๑ คณะอักษรศาสตร์ ด้วยแต้มเฉลี่ย ๓.๙๔ และทรงสอบได้เป็นที่หนึ่งเช่นนี้ทุกปี จนถึงปีสุดท้ายทรงสอบไล่ได้แต้มเฉลี่ย ๓.๙๘ นับเป็นที่หนึ่งของคณะอักษรศาสตร์ เช่นเคย จึงทรงได้รับพระราชทานปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิตเกียรตินิยมอันดับหนึ่งจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ และในวันรุ่งขึ้นยังทรงได้รับพระราชทานรางวัลเหรียญทองในฐานะที่ทรงสอบได้ที่หนึ่งมาทุกปีอีกด้วย

แม้จะทรงคร่ำเคร่งต่อการศึกษาเล่าเรียนเช่นนี้ แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ก็ยังทรงปลีกเวลาส่วนหนึ่งเข้าร่วมกิจกรรมของคณะอยู่เสมอ เช่นเมื่อทรงศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๑ ก็ทรงเข้าร่วมซ้อมร้องเพลงเชียร์เช่นเดียวกับนิสิตน้องใหม่อื่นๆ ซึ่งการซ้อมร้องเพลงเชียร์นี้มักเริ่มขึ้นในเวลาเที่ยงตรง อันเป็นเวลารับประทานอาหารกลางวัน ดังนั้น นิสิตน้องใหม่ที่จะเข้าซ้อมร้องเพลงเชียร์จะต้องรีบกระวีกระวาด รับประทานอาหารกลางวันเสียตั้งแต่ในช่วงเวลา ๑๐.๕๐ น.-๑๑.๑๐ น. ซึ่งเป็นเวลาหยุดให้นิสิตได้พักผ่อนหรือดื่มน้ำ (ประมาณ ๒๐ นาที) หากอาจารย์ผู้สอน สอนเกินเวลา รับประทานอาหารของนิสิตน้องใหม่ในช่วงนี้ก็จะสั้นลงไปอีก แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ก็ทรงสามารถเสวยพระกระยาหารกลางวันในช่วงเวลานั้นเพียงสิบกว่านาทีแล้วทรงเข้าร่วมร้องเพลงเชียร์ในฐานะนิสิตน้องใหม่ได้เสมอ

กิจกรรมอื่นที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเข้าร่วม คือ ทรงสมัครเรียนเป็นสมาชิกชมรมดนตรีไทย และชมรมวรรณศิลป์ สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งประชาชนทั่วไปมักจะได้พบเห็นภาพที่ทรงดนตรีไทยในโอกาสต่างๆ ของมหาวิทยาลัยอยู่เนืองๆ โดยโปรดทรงซอด้วงเป็นพิเศษ แม้ว่าจะทรงเครื่องดนตรีได้หลายชนิดก็ตาม ส่วนทางด้านกิจกรรมของชมรมวรรณศิลป์นั้น เคยทรงร่วมกับพระสหายอีกกลุ่มหนึ่ง เป็นผู้แทนคณะอักษรศาสตร์ แข่งขันกลอนสดระหว่างคณะในมหาวิทยาลัย ได้รับรางวัลชนะเลิศมาแล้ว โดยก่อนการแข่งขันนั้นต้องทรงสละเวลาในช่วงโมงที่ว่างเรียนมาทรงซ้อมกลอน และทรงแสดงความเป็นปฏิกษณกวีให้บรรดาพระสหายเห็นประจักษ์ในการซ้อมอยู่บ่อยครั้ง ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากที่พระองค์สนพระทัยฝึกฝนในวรรณกรรมต่างๆ มาตั้งแต่ทรงพระเยาว์นั่นเอง

นอกจากกิจกรรมของทางสโมสรนิสิตจุฬายา แล้ว ยังทรงเป็นสมาชิกชมรมภาษาไทย ชมรมภาษา ตะวันออก และชมรมประวัติศาสตร์ในคณะอักษรศาสตร์ และยังทรงเป็นกรรมการ จัดหาเรื่องลงพิมพ์ใน หนังสือ “อักษรศาสตร์พิจารณา” ของชุมนุมวิชาการคณะอักษรศาสตร์อีกด้วย ในบางครั้งก็พระราชทาน บทพระนิพนธ์ลงพิมพ์ด้วย เช่นเรื่อง “การเดินทางไปร่วมพิธีพระบรมศพพระเจ้ากุสตาฟที่ ๖ อดอล์ฟ แห่งประเทศสวีเดน” และร้อยกรองต่างๆ กล่าวได้ว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานความร่วมมือแก่ทางคณะและมหาวิทยาลัยมากกว่านิสิตบางคนด้วยซ้ำไป และทรงปฏิบัติ พระองค์ตามระเบียบประเพณีของทางมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด ทรงเข้าร่วมพิธีต่างๆ ทุกพิธี ที่ทางมหาวิทยาลัยและคณะอักษรศาสตร์จัดขึ้น เช่น พิธีรับน้องใหม่ พิธีไหว้ครู พิธีปฏิญาณตนเป็น นิสิตใหม่คณะอักษรศาสตร์ เป็นต้น ในพิธีรับน้องใหม่นั้น เนื่องจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นน้องใหม่ที่พี่ๆ มีความตื่นตัวสนใจเป็นพิเศษ จึงทรงถูก “รับ” จนเหน็ดเหนื่อย อย่างยิ่ง พระเสโทหลังไหลตลอดเวลา แม้กระนั้นพระองค์ก็แย้มพระสรวลเสมอ ไม่เคยทรงแสดงว่า เบื่อหน่ายหรือรำคาญใครๆ เลย นอกจากนี้ ในคราวที่คณะอักษรศาสตร์จัดการพัฒนาคณะ เกณฑ์นิสิต มาช่วยกันเก็บเศษกระดาษ ทำความสะอาด ตลอดจนปลูกต้นไม้ประดับคณะเพิ่มเติม สมเด็จพระ เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ก็ทรงเข้าร่วมอย่างขยันขันแข็ง โดยทรงจับจอบฟันดินด้วย พระองค์เองด้วยซ้ำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงได้รับฉายาว่าเป็น “หนอนหนังสือ” พระองค์หนึ่ง นอกจากจะสนพระทัยในการอ่านหนังสืออย่างจริงจังแล้วยังทรงเป็นนักสะสมหนังสือด้วย หนังสือที่มีคุณค่าบางเล่ม ซึ่งไม่ทรงมี แต่พระสหายมีก็จะทรงยืมหนังสือเหล่านั้นจากพระสหายไปอ่าน เพื่อมิให้พลาดหนังสือเล่มนั้นไป จากการอ่านหนังสือเป็นจำนวนมากนี้เอง ทำให้ทรงรอบรู้ในวิชาการต่างๆ เช่น ประวัติศาสตร์โบราณคดี ภาษาไทย และภาษาตะวันออก เป็นอย่างดี

สิ่งซึ่งสนับสนุนการศึกษาประการหนึ่งของพระองค์ ก็คือพระพลานามัยอันสมบูรณ์ ทรงโปรดกีฬา และการออกกำลังกายต่างๆ ระหว่างทรงศึกษาอยู่นั้น หากมีการแข่งขันกีฬา ก็จะทรงเข้าร่วมด้วยอย่างเต็มพระทัย เคยทรงร่วมการแข่งขันฟุตบอลในคณะอักษรศาสตร์ และทรงร่วมทีมนิสิตน้องใหม่ ชักคะเยอกับทีมอาจารย์คณะอักษรศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดนี้ทรงปฏิบัติด้วยความร่าเริงแจ่มใส เป็นที่ประทับใจแก่บรรดาพระสหายรุ่นพี่และรุ่นน้องอย่างยิ่ง หลังจากทรงได้รับพระราชทานปริญญาบัตรอักษรศาสตร์บัณฑิตแล้ว ได้ทรงสมัครเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทในบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่คณะอักษรศาสตร์ ทรงเลือกศึกษาวิชาบาลีและสันสกฤต ส่วนที่คณะโบราณคดี ทรงศึกษาวิชาจารึกภาษาตะวันออก

การที่นิสิตผู้ใดจะศึกษาต่อระดับปริญญาโทนั้น มิใช่เรื่องง่าย และการศึกษาระดับปริญญาโททั้งสองมหาวิทยาลัยพร้อมกันยิ่งเป็นเรื่องยากกว่าหลายเท่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชกิจมากเกินกว่าจะทรงทำวิทยานิพนธ์ ในระดับปริญญาโทของทั้งสองมหาวิทยาลัยได้พร้อมกัน จึงตัดสินใจเลือกทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “จารึกพบที่ปราสาทพนมรุ้ง” เพื่อรับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตร์ มหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศิลปากรก่อน ซึ่งวิทยานิพนธ์นี้ได้ผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการไปด้วยดี ทำให้ทรงสำเร็จการศึกษา ได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศิลปากร จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๒๒ และหลังจากนั้น ก็ทรงขะมักเขม้นศึกษาต่อที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในสาขาวิชาภาษาบาลี-สันสกฤต ได้ทรงทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ทศบารมีในพุทธศาสนาเถรวาท” จนทรงได้รับพระราชทานปริญญาอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๒๔ และพระองค์ มิได้ทรงหยุดยั้งการใฝ่หาวิชาความรู้ ได้ทรงศึกษาต่อระดับดุษฎีบัณฑิตในสาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต่อไปอีก

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ล้วนเน้นหนักทางด้านพระปรีชาสามารถในการศึกษา และการวางพระองค์ในหมู่พระสหาย แต่นอกเหนือจากนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยังทรงปฏิบัติพระภารกิจสำคัญที่ทรงได้รับมอบหมายจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ลุล่วงไปด้วยดี เช่น การ

เสด็จพระราชดำเนินไปร่วมพิธีพระบรมศพพระเจ้ากุสตาฟที่ ๖ ออดอล์ฟ ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน ในปี ๒๕๑๖ (ซึ่งได้ทรงพระนิพนธ์เรื่องการเดินทางนี้ไว้ด้วยตามที่กล่าวมาแล้ว) และการเสด็จพระราชดำเนินไปยังประเทศอิสราเอลและอิหร่าน พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลอิสราเอล และเจ้าชายเรซา ปาร์เลวี และเจ้าหญิงฟารานาซ ปาร์เลวี แห่งอิหร่าน เพื่อทอดพระเนตรการพัฒนาของประเทศทั้งสอง เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในประเทศไทย ในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๒๐

ต่อจากนั้น ระหว่างวันที่ ๒๘ เมษายน - ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ไปทรงร่วมพิธีสถาปนาเจ้าฟ้าหญิงเบียทริกซ์ขึ้นเป็นพระราชินีแห่งประเทศเนเธอร์แลนด์ ในปีเดียวกัน ระหว่างวันที่ ๑๙ พฤษภาคม - ๓ มิถุนายน ได้เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ไปทรงเยือนประเทศฝรั่งเศส ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลฝรั่งเศส และเยือนประเทศอังกฤษ ระหว่างวันที่ ๘-๑๔ มิถุนายน ๒๕๒๓ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลอังกฤษ เพื่อทอดพระเนตรกิจการด้านการศึกษาและวัฒนธรรม กิจกรรมด้านกาชาด ตลอดจนการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของประเทศทั้งสอง ทั้งยังเสด็จประเทศเบลเยียมเป็นการส่วนพระองค์ ในฐานะราชอาคันตุกะของสมเด็จพระราชาธิบดีโบดวงและพระราชินีฟาบีโอลา ระหว่างวันที่ ๓-๕ มิถุนายน ๒๕๒๓ ด้วย

ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ระหว่างวันที่ ๑๑-๒๐ พฤษภาคม สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จ เยือนประเทศจีน ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยทรงเป็นอาคันตุกะของนายจ้าว จื่อหยาง นายกรัฐมนตรี ในโอกาสนี้ได้ทรงพระนิพนธ์หนังสือชื่อ “ย่าแดนมังกร” บรรยายเรื่องการเดินทาง และบุคคล ตลอดจนสิ่งที่พระองค์ได้ทรงพบปะไว้อย่างละเอียด และสนุกสนานชวนอ่านยิ่ง เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม สกเดียวกัน ก็ทรงเป็นผู้แทนพระองค์เสด็จ ไปทรงร่วมในพิธีอภิเษกสมรสระหว่างเจ้าฟ้าชายชาร์ลส์ มกุฎราชกุมารของอังกฤษ และเลดี้ ไดอาน่า ตามคำทูลเชิญของสมเด็จพระบรมราชินีนาถแห่งประเทศอังกฤษด้วย

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จเยือนประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรป ดังนี้ ระหว่างวันที่ ๒๙-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕ เสด็จเยือนสวิสเป็นการส่วนพระองค์ ทรงเยี่ยมองค์การกาชาดสากล และห้องสมุดสหประชาชาติ แล้วเสด็จ เมืองโลซานน์เพื่อเฝ้าฯ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ระหว่างวันที่ ๑-๙ มิถุนายน ๒๕๒๕ เสด็จเยือนสาธารณรัฐออสเตรเลีย ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลออสเตรเลีย และโดยเฉพาะที่ออสเตรเลียนี้ สภามหาวิทยาลัยอินน์สbruck ได้ถวายสมาชิกกิตติมศักดิ์ (Honorary Senator) แห่งมหาวิทยาลัยอินน์สbruck เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยทราบดีถึงพระปรีชาสามารถด้านต่างๆ และได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายสายสร้อยทอง (Gold Chain) ซึ่งนับเป็นสตรีเอเชียคนแรก และเป็นผู้ที่อายุน้อยที่สุดที่ได้รับเกียรตินี้ ต่อจากนั้นระหว่างวันที่ ๙-๒๓ มิถุนายน ๒๕๒๕ จึงได้เสด็จเยือนสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลเยอรมัน ซึ่งทุกสถานที่ที่พระองค์เสด็จไป สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นที่ประทับใจ ทั้งของชาวไทยที่พำนักในประเทศนั้นๆ และชาวต่างชาติเป็นอย่างยิ่ง ในวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ.๒๕๑๘ อันเป็นวันคล้ายพระราชสมภพในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเลี้ยงทหาร และตำรวจพิการจากโรงพยาบาลต่างๆ ณ ศาลาดุสิตาลัย และในโอกาสนี้ ได้ทรงริเริ่มก่อตั้งมูลนิธิสายใจไทยขึ้นโดยพระราชทานให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นองค์ประธานมูลนิธิ เนื่องจากทรงตระหนักดีว่าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงเป็นผู้มีพระทัยอ่อนโยน ทรงพระเมตตา และทรงเอาพระทัยใส่ในทุกข์สุขของผู้อื่นอยู่เสมอ เหมาะสมกับตำแหน่งนี้เป็นอย่างยิ่ง ในวันนั้นสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานเงินส่วนพระองค์จำนวนหนึ่งเป็นทุนเริ่มแรก และได้มีผู้มีจิตศรัทธาทูลเกล้าฯ ถวายเงินสมทบโดยเสด็จพระราชกุศลอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งมูลนิธินี้มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือทหาร ตำรวจ พลเรือน ตลอดจนอาสาสมัครที่บาดเจ็บ ทูพพลภาพหรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันประเทศชาติ โดยให้ความช่วยเหลือด้านการเงินหรือส่งเสริมอาชีพแก่ครอบครัวหรือตัวผู้ประสบเคราะห์ร้ายนั้น เพื่อให้เขาเหล่านั้นตระหนักว่าแม้จะพิการหรือเสียชีวิต เขาหรือครอบครัวของเขาก็มิได้ถูกทอดทิ้ง

ปัจจุบัน มูลนิธิสายใจไทยฯ ได้มีที่ทำการถาวรแล้วที่ถนนศรีอยุธยาข้างสถานีตำรวจพญาไท ที่ตึกนี้มีการเปิดจำหน่ายสินค้าจากผลิตภัณฑ์ของมูลนิธิสายใจไทยฯ และมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษ ในวันและเวลาราชการด้วย

นับวันมูลนิธิสายใจไทยฯ ก็จะได้เติบโตและทวีรายจ่ายสูงขึ้นเรื่อยๆ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ในฐานะองค์ประธานมูลนิธิฯ จึงได้ทรงพระวิตถ และทรงพยายามหารายได้ทุกวิถีทางให้แก่มูลนิธิฯ อยู่เสมอ ทั้งที่กำลังทรงศึกษาอยู่นั้นไม่ว่าใครจะจัดงานหาเงินเพื่อมูลนิธิสายใจไทยฯ ถ้าเชิญเสด็จพระราชดำเนินแล้ว ถ้าทรงว่างพอก็มักไม่ทรงขัดข้อง

จากพระปรีชาสามารถและพระกรณียกิจอันดีเลิศเช่นนี้เองจึงทรงได้รับการสถาปนาพระอิสริยยศ และพระอิสริยยศศักดิ์เป็น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาดจรัสสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ ดังที่ประชาชนได้ทราบอยู่แล้ว

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชภาระมากยิ่งขึ้นตามวันและเวลาที่ล่วงไป แต่ก็ทรงตั้งพระทัยปฏิบัติพระราชกิจอย่างเข้มแข็ง นอกจากจะทรงดำรงตำแหน่งองค์ประธาน มูลนิธิสายใจไทยฯ ในพระบรมราชูปถัมภ์แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดำรงตำแหน่งองค์อุปนายิกาผู้อำนวยการ สภาภาษาชาติไทย เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ ด้วย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงบริหารงานของสภาการศึกษาไทยด้วยความเอาพระทัยใส่ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงร่วมประชุมคณะกรรมการของสภาการศึกษาอยู่เสมอ และมีพระราชดำริเพิ่มเติมในกิจการของสภาการศึกษาอยู่เนืองๆ ทรงชักนำให้สภาศึกษามีบทบาทในการช่วยเหลือประชาชนมากขึ้น และได้เสด็จ พระราชดำเนินออกไปทรงช่วยเหลือประชาชนด้วยพระองค์เอง เช่น เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๒ ได้เกิดอุบัติเหตุรถไฟชนกันที่บริเวณสถานีรถไฟตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร มีประชาชนเสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุครั้งนี้เป็นจำนวนมาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงห่วงใยราษฎรเหล่านี้อย่างยิ่ง จึงทรงนำเจ้าหน้าที่กองบรรเทาทุกข์สภาการศึกษาไปเยี่ยมผู้ได้รับบาดเจ็บ ซึ่งกำลังรับการรักษาในโรงพยาบาลรถไฟ โรงพยาบาลตำรวจ โรงพยาบาลตากสิน โรงพยาบาลศิริราช และโรงพยาบาลวิชิระ จำนวน ๔๑ ราย ในวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๒๒ และเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๒๒ ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมทหารและราษฎร อำเภอดอนจาน และอำเภอรัญประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี ที่อพยพหลบหนีมาจากชายแดน ซึ่งกำลังมีภัยจากการปะทะกันระหว่างทหารกัมพูชาสองฝ่าย ราษฎรเหล่านี้เสียชีวิตและหวาดผวา ไม่กล้าประกอบอาชีพยังภูมิลำเนาเดิม เพราะบางครั้งก็มีกระสุนปืนตกเข้ามาถึงเขตไทย บางครั้งก็มีทหารกัมพูชาออกลาดตระเวนหาเสบียงอาหารตามชายแดน ราษฎรจำต้องโยกย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ห่างจากชายแดนพอสมควร เพราะไม่แน่ว่าการปะทะกันนั้นจะล้ำเข้ามาในเขตไทยเมื่อใด สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานกำลังใจ และพระราชทานเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่ราษฎรผู้เดือดร้อนเหล่านั้น นอกจากนั้นยังทรงห่วงใยในสวัสดิภาพของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายทั้งเจ้าหน้าที่ของกาชาดที่ไปปฏิบัติงานช่วยเหลือราษฎรผู้อพยพกับชาวกัมพูชาผู้ลี้ภัย รวมทั้งทหาร ตำรวจ และผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ชายแดน จึงได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมสถานีกาชาด หน่วยทหาร และตำรวจในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๒ และพระเมตตาบารมียังได้แผ่ไปถึงชาวกัมพูชานับแสนๆ คนที่ลี้ภัยเข้ามาอยู่ตามชายแดนด้วย ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมผู้ลี้ภัย ณ ศูนย์อพยพบ้านแก้ง ตำบลบ้านแก้ง อำเภอสระแก้ว สถานีกาชาดอรุญประเทศ ราษฎรอพยพหนีภัยบ้านป่าไร่ และบ้านโคกเพ็ก ตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดปราจีนบุรี เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๒

ตลอดเวลาที่ได้โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถไปทรงเยี่ยมราษฎรทั่วประเทศนั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะทรงบันทึกข้อมูลต่างๆถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประจักษ์ตราเลขานุการในพระองค์ เพื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะได้ทรงใช้ประกอบพระวินิจฉัยญาณในการช่วยเหลือประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางการชลประทานและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงทรงตัดสินใจพระทัยเข้าร่วมการอบรมวิทยาการสมัยใหม่ด้านการศึกษาข้อมูลระยะไกล ที่ศูนย์ศึกษาข้อมูลระยะไกล (ASIAN INSTITUTE OF TECHNOLOGY CENTER) สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (ASIAN INSTITUTE OF TECHNOLOGY) หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า สถาบัน เอ.ไอ.ที (A.I.T.) เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๕๒๗

หลักสูตรที่ทรงศึกษานั้นประกอบไปด้วยภาคทฤษฎี มีการศึกษาข้อมูลจากระยะไกลเกี่ยวกับระบบคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ระบบเครื่องมือบันทึกข้อมูล ระบบเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสายตาและคอมพิวเตอร์ ภาคปฏิบัติมีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสายตาในห้องปฏิบัติการและวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยังมีภาคสนาม คือ การออกไปสนามเพื่อรวบรวมข้อมูล และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลภาพถ่าย ข้อมูลคอมพิวเตอร์ และสิ่งที่ปรากฏจริงบนภาคพื้นดิน

วิทยาการที่ทรงศึกษานั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านผลผลิตทางการเกษตรการลดการป่าไม้ การบริการแหล่งน้ำการสำรวจทางธรณีวิทยา การหาแหล่งแร่ และน้ำมันปิโตรเลียม การทำแผนที่การใช้ที่ดิน และการวางแผนงานสำหรับในเมืองและชนบทประชากรศาสตร์ การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ตลอดจนงานเพื่อสุขภาพของมนุษย์และสัตว์ ซึ่งจะอำนวยประโยชน์แก่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นอย่างยิ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชกรณียกิจของพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นั้นมีมากมายจนมิอาจบรรยายให้ครบถ้วนได้ แต่อย่างล้นเหลือเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติทั้งสิ้น ดูประหนึ่งวีรสตรีธรรมดา ผู้ใดก็มีอาจจะรับภาระนี้ไว้ได้ แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ก็ทรงรับไว้ด้วยความเต็มพระทัย ด้วยเมตตาอันบริสุทธิ์ที่ทรงมีต่อประชาชนชาวไทยและพระคุณธรรมอันล้ำเลิศของพระองค์ ดังนี้ พระองค์จึงคู่ควรแก่ความเป็น “ปียชาติ” โดยแท้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

“พระมิ่งขวัญการศึกษาไทย”

พระราชภารกิจทรงงานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีเมื่อนั้น จนกล่าว่าได้ว่าทุกส่วนของแผ่นดินนี้ ที่ได้ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเสด็จพระราชดำเนินไปถึง ณ ที่นั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้โดยเสด็จพระราชดำเนินไปในทุกหนทุกแห่งไม่ว่า ณ สถานที่นั้นจะทุรกันดารและยากลำบากเพียงใด

ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท

พระราชภารกิจในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นพระราชภารกิจเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งพระองค์ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจนี้มาตั้งแต่ครั้งทรงพระเยาว์จวบจนถึงปัจจุบัน

พระองค์ทรงงานครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี ภาษา วรรณคดี สังคมสงเคราะห์ โภชนาการ การเกษตร สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสำรวจธรณีวิทยา และเทคโนโลยีต่างๆ

การปฏิบัติพระราชภารกิจตามรอยเบื้องพระยุคลบาทนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำรัสซึ่งขออนุญาตเชิญบางตอนมา ดังนี้

“เหตุที่ขอรับการพัฒนาช่วยเหลือประชาชนนั้น เห็นจะเป็นเพราะความเคยชินตั้งแต่เกิดมา จำความได้ ก็เห็นทั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงคิดหาวิธีการต่างๆ ที่จะยกฐานะความเป็นอยู่ของคนไทยให้ดีขึ้น

...ได้ตามเสด็จฯ ไป... เห็นความทุกข์ยากลำบากของพี่น้องเพื่อนร่วมชาติก็คิดว่าช่วยอะไรได้ควรช่วย ไม่ควรนิ่งดูเฉยเมื่อโตขึ้นพอมีแรงทำอะไรก็ทำไปอย่างอัตโนมัติ โดยทำตามพระราชกระแส หรือทำตามแนวพระราชดำริ การช่วยเหลือประชาชนเป็นหน้าที่ของสถาบันพระมหากษัตริย์ ต้องทำประจำอยู่แล้ว อนึ่ง การช่วยเหลือคนที่ตกทุกข์ได้ยากนั้น ก็สอดคล้องกับคำสอนใน พุทธศาสนาด้วย ผู้ที่ทำบุญย่อมได้รับความอ้อมอกอ้อมใจ คือ “ได้บุญ”

๑ คีอองชัย ครูไทยของแผ่นดิน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจที่มีคุณูปการยิ่งใหญ่ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทรงงานด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญของความเป็นชาติสืบเนื่องมาอย่างยาวนาน พระองค์ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจดังกล่าวด้วยพระวิริยะอุตสาหะและด้วยพระราชหฤทัยที่มุ่งมั่นทรงเป็นแบบอย่างอันประเสริฐยิ่งในเรื่องของการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ทรงส่งเสริมให้เกิดกระบวนการการศึกษา อนุรักษ์ สืบสาน สร้างสรรค์และการพัฒนาให้ เจริญรุ่งเรืองสืบเนื่องจากอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นฐานที่มั่นคงต่อไปในอนาคต

พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างที่เด่นชัดว่าการศึกษามีใช่เป็นเพียงพื้นฐานของการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ เท่านั้น หากการศึกษาคือ รากฐานสำคัญยิ่งของการเรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่างแตกฉาน และเป็นฐานการเรียนรู้ที่หนักแน่นมั่นคงทั้งการศึกษาของชาติและของชีวิต

การศึกษาในปัจจุบันได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาลอดชีวิตว่ามีความสำคัญอย่างล้าลึกต่อการพัฒนาความรู้และวิถีการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นในเรื่องของการใช้ความรู้เป็นรากฐานของการพัฒนาในทุกๆ มิติ

คำกล่าวนี้เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไป แต่แบบอย่างที่เป็นรูปธรรมซึ่งเป็นเสมือนธงชัยให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ในการเป็นผู้นำของการใช้ความรู้เป็นฐาน การพัฒนาในทุกๆ มิติ เพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญจากนามสู่รูปธรรม ยังมีความสำคัญยิ่งต่อสังคมไทยที่ต้องการเห็นแบบอย่างชัดแจ้งปรากฏเป็นที่ยอมรับของสังคม เพื่อการก้าวตามด้วยความมั่นใจ

กรณีเช่นนี้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเป็นเสมือนธงชัยดังกล่าว ทั้งนี้เพราะพระราชภารกิจ ด้านการศึกษาที่ทรงนำความรู้และพระปรีชาสามารถของพระองค์ปฏิบัติพระราชภารกิจนั้นเป็นที่ประจักษ์และรับรู้อยู่ในความทรงจำของพสกนิกรอย่างต่อเนื่องตลอดมา

พระมิ่งขวัญนักการศึกษาไทย

ในพระราชนิพนธ์ เรื่อง ทศนะจากอินเดีย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำรัสตอนหนึ่งขออัญเชิญมาเป็นมิ่งมงคลสำหรับนักการศึกษา ดังนี้

“แวดวงชีวิตของฉันแต่ไหนแต่ไรมา มีอยู่สองประการ คือ วงการวิชาการ แวดวงของครูบาอาจารย์ผู้รู้ในสาขาวิชาการต่างๆ ทั้งในสายศิลปวัฒนธรรมและเทคโนโลยี กับอีกวงการ คือ เรื่องของการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า งานที่เห็นพ่อแม่ทำมาตลอด ตั้งแต่รู้ความ คือ การทำให้ผืนแผ่นดินและทุกคนในแผ่นดินมีความเจริญรุ่งเรือง เน้นหนักในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ผู้ที่มีความทุกข์ยาก เราลุกคล้อมอยู่กับผู้ที่ลำบากยากแค้น หาทางบรรเทา ความเดือดร้อนของคน...”

พระราชภารกิจของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่เกี่ยวกับด้านการศึกษาและความเป็นครูนั้น เป็นที่ประจักษ์ว่าพระองค์ทรงเป็นแบบอย่างที่มีคุณอนันต์ต่อผู้บริหารการศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาในการริเริ่มพัฒนาการศึกษาให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมีเป้าหมายที่เด่นชัดในเรื่องของการพัฒนาคนอย่างรอบด้าน

ในขณะที่เดียวกันฐานะของผู้เรียน พระองค์ยิ่งทรงเป็นแบบอย่างที่ดีเลิศในเรื่องของการเรียนรู้ในทุกช่วงวัยของชีวิต ทรงรับผิดชอบในเรื่องการเรียนรู้อย่างเคร่งครัดทั้งยังทรงฝึกฝนปฏิบัติจนทรงมีความรู้ประจักษ์แจ้งในสิ่งที่พระองค์ทรงศึกษา

แบบอย่างดังกล่าวนี้ ปรากฏเป็นที่ประจักษ์ต่อพสกนิกรชาวไทยตลอดมาภาพพระราชกรณียกิจด้านการศึกษา ความเป็นครูที่ทรงศึกษาและทรงปฏิบัติอยู่ทุกเวลานาทีในทุกถิ่นทุกที่ที่เสด็จพระราชดำเนินเป็นต้นแบบที่ดีและเป็นแรงบันดาลใจที่สำคัญ สำหรับผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่ได้เห็นแบบอย่างของการเรียนรู้ตลอดชีวิตว่ามีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างไรต่อชีวิต สังคม และแผ่นดินของเรา พระองค์ได้ทรงงานด้านการศึกษาไว้อย่างไพศาล ซึ่งล้วนแล้วแต่มีคุณูปการยิ่งต่อประเทศไทยของเรา

พระองค์ทรงเป็น พระมิ่งขวัญการศึกษาไทย ในทุกระดับ และทุกรูปแบบของการจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบัน

พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชดำรินวโรกาสเสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นองค์ประธานประกอบพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ทั่วประเทศ พระองค์เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นองค์ประธานแห่งแรกที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ในการเสด็จพระราชดำเนินทุกแห่ง พระองค์ได้พระราชดำรินวโรกาสเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...ปัจจุบันสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการเรียนรู้ แต่สื่อสำคัญที่เป็นสื่อหลักคือ หนังสือ ที่จะขาดไม่ได้และต้องมีการพัฒนาต่อไป เช่นเดียวกับสื่ออื่นๆ

(๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี)

...ห้องสมุดจะต้องจัดหาหนังสือสำหรับเด็กและนำเทคโนโลยีในวิชาที่ขาดแคลนให้มากขึ้นเพื่อจะได้เรียนรู้และพยายามเพิ่มพื้นที่การใช้สอยในห้องสมุดให้มากขึ้น จึงจะสมบูรณ์ แบบสำหรับเยาวชน

(๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๙ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.วัดสิงห์ จ.ชัยนาท)

...การนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องศิลปวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์โบราณคดีและการส่งเสริมอาชีพ การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ เป็นสิ่งสำคัญ

(๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๙ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี)

...การจัดซื้อหนังสือให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและสำรวจความต้องการประชาชน เป็นสิ่งสำคัญ ต้องคำนึง สื่อที่เหมาะสมต้องอ่านง่าย เข้าใจง่าย ศึกษาด้วยตนเองได้...

...การจัดห้องสมุดให้ตรงกับสภาพปัญหาของสังคมตามสภาพพื้นที่ เช่น สังคมการเกษตร ก็เน้นเรื่องหนังสือเกษตร เป็นเรื่องสำคัญ

(๑๗ สิงหาคม ๒๕๓๙ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร)

พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

...การสืบค้นผู้มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อรวบรวมเผยแพร่ในห้องสมุด เป็นสิ่งสำคัญ ถ้าทุกคนไม่ช่วยกัน สิ่งเหล่านั้นสูญไปหมด...

(๒๙ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.เมือง จ.ราชบุรี)

...การจัดห้องสมุดเคลื่อนที่ไปยังกลุ่มเป้าหมาย คนที่ขาดโอกาสและไม่มีเวลามาใช้บริการที่ห้องสมุดโดยลักษณะเคลื่อนที่ เช่น กระเป๋า ถูย่ามหนังสือ จะช่วยคนเหล่านั้นได้...เขาจะไม่พลาดโอกาสเรียนรู้...

(๕ มกราคม ๒๕๓๖ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์)

...การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และส่งเสริมการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องให้กับเด็กและเยาวชน เป็นเรื่องสำคัญมากให้ทุกคนช่วยกัน...

(๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๖ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี)

...การจัดห้องสมุดให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ผสมผสานระหว่างภารกิจในการจัดบริหารหนังสือ บริการสื่อและข้อมูล การจัดให้มีหนังสืออ้างอิง อย่างพอเพียง และที่อ่านหนังสืออย่างเหมาะสม...

(๑๓ สิงหาคม ๒๕๓๖ ห้องสมุดประชาชน เฉลิมราชกุมารี อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี)

...การส่งเสริมให้มาใช้บริการห้องสมุด และมีจิตสำนึกที่จะช่วยดูแล มิให้หนังสือเสียหาย...

(๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๖ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี)

...จำนวนสมาชิกห้องสมุดประชาชนแต่ละแห่งให้มีจำนวนมากพอสมควรกับการลงทุนของห้องสมุดแต่ละแห่ง...

(๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม)

...การจูงใจให้ประชาชนมาใช้ห้องสมุด ต้องจัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย และตรงตามความต้องการของผู้ใช้ จึงจะได้ประโยชน์สูงสุด...

(๘ มิถุนายน ๒๕๓๕ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.โพธิ์ทอง จ.อ่างทอง)

...การจัดศูนย์ข้อมูลท้องถิ่น เพื่อสะท้อนความเป็นมาของอดีตและสภาพปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของชุมชนโดยให้ความสำคัญต่อข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้รู้ในท้องถิ่น และการนำเสนอในรูปแบบภาพและแผนที่...

(๒๕ กันยายน ๒๕๓๕ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อ.สิงหนคร จ.สงขลา)

...การจัดห้องสมุดให้เป็นศูนย์การค้นคว้าของนักเรียนนักศึกษาและมีข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ...

(๒๕๓๑ หอสมุดรักษมังคลาภิเษก วังไกลกังวล อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์) ฯลฯ

พระราชดำริดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของผู้เขียนได้รวบรวมจากการรับเสด็จพระราชดำเนิน เป็นองค์ประธานเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้นำพระราชกระแสมาพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้มีความเจริญก้าวหน้า และพัฒนาสู่ทิศทางใหม่ที่จะเป็นรูปแบบการพัฒนาที่ยั่งยืนของห้องสมุดประชาชนต่อไป

พืงพระบารมี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีสู่ทิศทางใหม่การพัฒนาที่ยั่งยืน

“เฉลิมราชกุมารี” แนวทางใหม่ในการจัดห้องสมุดประชาชน ด้วยพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อมที่มีต่อพลสกนิกรไพร่ฟ้าประชาชน พระราชทานพระราชานุญาตให้ดำเนินการจัดสร้างห้องสมุดประชาชน เพื่อเกิดพระเกียรติในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุ ๓๖ พรรษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๔

ด้วยพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีความจงรักภักดีและสำนึกในพระราชหฤทัยพระองค์ ที่มุ่งมั่นที่จะส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาสำหรับประชาชน จึงได้ร่วมแรงร่วมใจกันจัดสร้างห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ขึ้นในพื้นที่ทุกอำเภอที่ยังไม่มีห้องสมุดประชาชน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๔-๒๕๔๓ แผนพัฒนา ๑๐ ปี ปัจจุบันมีห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” แล้วจำนวน ๘๐ แห่ง

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จึงเป็นสัญลักษณ์แห่งความเกิดทุนบุชาที่ประชาชนไทยมีต่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และเป็นการบุกเบิกทิศทางใหม่ในการจัดห้องสมุดประชาชน และบริการข่าวสารข้อมูลแก่ประชาชน ซึ่งมีความเป็นมาเกือบหนึ่งร้อยปี

ทิศทางใหม่ของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

ด้วยพลังความร่วมมือจากชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้ถวายความจงรักภักดีต่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้บริจาคทรัพย์สินเป็นเงินและที่ดินในการก่อสร้างจำนวนมาก ทำให้เกิดห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ที่มีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือ และจัดบริการที่หลากหลาย และการปรับรูปแบบของอาคารให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ เป็นศูนย์การเรียนรู้ของประชาชนอย่างสมบูรณ์แบบที่สุด ตั้งแต่มีห้องสมุดประชาชนเกือบหนึ่งร้อยปี (พ.ศ. ๒๔๕๙ - ๒๕๕๐)

บทบาทหน้าที่ใหม่ของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เกิดจากชุมชนที่รวมใจก่อสร้างร่วมกันจัดกิจกรรมดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน เริ่มตั้งแต่เริ่มแรกตลอดจนถึงการประเมินผล ห้องสมุดจึงเป็นของชุมชน โดยชุมชนเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงห้องสมุดเปรียบเหมือนบ้านหลังที่สองของเขากลุ่มชุมชนจึงมีส่วนในการเป็นเจ้าของห้องสมุดห้องสมุดซึ่งเกิดจากความต้องการของชุมชนบริหารโดยชุมชนซึ่งต่างกับในอดีตรัฐเป็นฝ่ายให้อย่างเดียว บทบาทใหม่ห้องสมุดประชาชนจะยึดชุมชนเป็นหลัก ตั้งแต่เริ่มการก่อสร้างชุมชนจะมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อชุมชน รัฐเป็นฝ่ายสนับสนุนเท่านั้น

วัตถุประสงค์ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

๑. เพื่อเป็นการพัฒนารูปแบบของห้องสมุดประชาชนอำเภอให้เป็นไปตามแนวพระราชดำริในการส่งเสริมให้ชุมชนได้มีห้องสมุด
๒. เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ประชาชนที่ด้อยโอกาส
๓. เพื่อให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ได้มีแหล่งความรู้ สำหรับการค้นคว้าหาความรู้ อย่างทั่วถึง
๔. เพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมการรู้หนังสือ ตลอดจนประชาชนให้มีส่วนร่วมรณรงค์ในการส่งเสริมการอ่าน
๕. เพื่อมุ่งเน้นให้ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นศูนย์กลางสนับสนุนเครือข่ายการเรียนรู้ของสถาบันการศึกษาและเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
๖. เพื่อมุ่งเน้นให้ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นศูนย์ข้อมูลของอำเภอและจังหวัด ที่ให้บริการด้านความรู้ การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายของข้อมูลกับห้องสมุดของสถาบันการศึกษาแห่งอื่นอาทิเช่นห้องสมุดโรงเรียน หอสมุดวิทยาลัยต่างๆ จนถึงระดับมหาวิทยาลัย
๗. เพื่อกระตุ้นให้ประชาชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เห็นความสำคัญของการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการดำเนินโครงการและใช้ประโยชน์จากห้องสมุดให้มากที่สุด

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

เขตตลิ่งชัน

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุครบ 36 พรรษา ในวันที่ 2 เมษายน 2534 ตามที่ทรงมีพระดำริในการส่งเสริมการศึกษาสำหรับประชาชน “ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า” กระทรวงศึกษาธิการได้สนองพระราชปณิธานของพระองค์ โดยจัดสร้างห้องสมุดประชาชนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และขอพระราชทานใช้ชื่อห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

ซึ่งห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เขตตลิ่งชันแห่งนี้ ได้รับพระราชทานพระราชานุญาตให้เข้าร่วมโครงการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นลำดับที่ ๘๑ ของประเทศและเป็นแห่งแรกของกรุงเทพมหานคร

พิธีรับแผ่นศิลาฤกษ์

วันที่ 29 พฤศจิกายน 2544 นางสิริกมล มณีรินทร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและคณะกรรมการดำเนินการก่อสร้างห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เขตตลิ่งชันเข้าเฝ้าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเพื่อรับแผ่นศิลาฤกษ์ ดังภาพประกอบ

พิธีวางศิลาฤกษ์

วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๕ เวลา ๑๔.๑๙ น. นายขวัญแก้ว วัชโรทัย เลขาธิการสำนักพระราชวัง เป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์

ในการก่อสร้างห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เขตตลิ่งชัน ได้ใช้งบประมาณจากผู้มีจิตศรัทธาบริจาค และมีการจัดทอดผ้าป่าสมทบ การใช้จ่ายเงินและการดำเนินการทำสัญญาก่อสร้างเป็นบทบาทของคณะกรรมการวัดจำปา กรรมการชุมชนวัดจำปาและกรรมการจากสำนักงานเขตตลิ่งชัน ได้เริ่มก่อสร้างตามสัญญาจ้างตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๕ ในวงเงิน ๒,๕๙๔,๒๒๐ บาท โดยคณะกรรมการวัดจำปา (นายชิต คตดี) เป็นผู้ว่าจ้างทำสัญญาก่อสร้างกับนายชัยโรจน์ พรรรถจิตต์ เป็นผู้รับจ้าง ได้เกิดปัญหาการก่อสร้างในงานงวดที่ ๖ ไม่เรียบร้อยและทางผู้รับจ้างแจ้งว่าจะแก้ไขให้จนถึงงานงวดที่ ๑๐ ก็ยังไม่ได้รับการแก้ไขรวมทั้งได้มีการเบิกจ่ายเงินถึงงวดที่ ๑๐ ได้มีการติดตามเพื่อแก้ไขปัญหา โดยมีการประชุมระหว่างคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องหลายครั้งแล้ว (เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๖ วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๖ และวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๗) รวมทั้งการหารือที่ไม่เป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๗ ระหว่างสำนักงานเขตตลิ่งชัน กับศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ๑ ซึ่งก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

จากปี ๒๕๔๗ จนกระทั่งถึงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๑ ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน เขตตลิ่งชัน (ผอ.สิริกวินท์ ครุฑครองพันธ์) ร่วมกับศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนเขตบางแค (ผอ.วรรณรดา บุญยีน) และศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนเขตภาษีเจริญ (ผอ.สุรงค์ นันทกาวงศ์) ได้ไปกราบนมัสการพระคุณธรรมสรคุณ (ท่านพ่อเขียน) เจ้าอาวาสวัดกระทิง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัด จันทบุรี เพื่อกราบนมัสการเป็นประธานฝ่ายสงฆ์ในการทอดผ้าป่าเพื่อสมทบทุนจัดสร้างห้องสมุด ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เขตตลิ่งชัน ซึ่งในการดำเนินงานที่ผ่านมาประสบความสำเร็จอย่างดียิ่งจาก พระครูสุนทรจริยาภิรม เจ้าอาวาสวัดจำปา หน่วยงานราชการ รวมทั้งประชาชนผู้มีจิตศรัทธาได้ร่วมบริจาค บัณฑิตพร้อมที่จะร่วมกันดำเนินงานก่อสร้างต่อไป

วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๑ นายอภิชาติ จีระวุฒิ เลขาธิการ กศน. พร้อมคณะประกอบด้วย นายชัยยศ อิ่มสุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตร นายปรเมศวร์ สุขมาก ผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษาตามอัธยาศัย นายเทิดศักดิ์ บุญจันทร์ วิศวกรกลุ่มงานออกแบบ นายวิมล จำนงบุตร ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. กรุงเทพมหานคร และนางสาวสิริกวินท์ ครุฑครองพันธ์ ผู้อำนวยการ กศน. เขตตลิ่งชัน ได้เข้าพบพระครูสุนทรจริยาภิรม เจ้าอาวาสวัดจำปา เพื่อปรึกษาหาแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยที่วัดจำปาจะจัดสร้างต่อให้เสร็จตามงวดงานที่เหลือ กศน. ช่วยสนับสนุนในการส่งเจ้าหน้าที่ วิศวกรและผู้เกี่ยวข้องมาให้การดูแลช่วยเหลือและจัดสรรงบประมาณในด้านการจัดตกแต่งภายใน และภายนอกรวมทั้งปรับภูมิทัศน์

การก่อสร้างได้ดำเนินการมาด้วยดีจนกระทั่งปีงบประมาณ ๒๕๕๒ และปีงบประมาณ ๒๕๕๓ ได้รับจัดสรรงบประมาณมาจัดตกแต่งภายในและปรับภูมิทัศน์ มีหนังสือ จำนวน ๖,๐๐๐ เล่ม และปี งบประมาณ ๒๕๕๔ ได้งบประมาณด้านหนังสือเพิ่มขึ้นทำให้มีหนังสือครบจำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม ได้ทำ หนังสือแจ้งสำนักพระราชวังเพื่อกราบบังคมทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรง เป็นประธานพิธีเปิดห้องสมุด ซึ่งได้รับแจ้งกำหนดการเปิดห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีเขตตลิ่งชัน ในวันศุกร์ที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ เวลา ๑๖.๐๐ น.

ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังภาพประกอบ

สภาพภายนอกอาคารห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีเขตตลิ่งชัน

พิพิธภัณฑ์อภิมหาสมุทร "เฉลิมราชกุมารี"

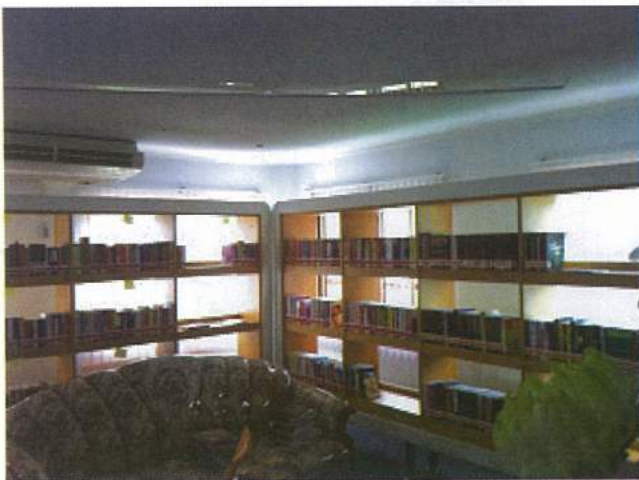
ห้องเฉลิมพระเกียรติ

ห้องภูมิปัญญา

มุมหนังสือ

มุมเด็กและครอบครัว

การให้บริการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

การให้บริการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” โดยทั่วไป จะให้บริการด้านการสืบค้นข้อมูล ซึ่งได้จัดหนังสือตามระบบทศนิยมของดิวอี้ การจัดหมวดหมู่ของหนังสือใช้ตัวเลขเป็นสัญลักษณ์แทนเนื้อหาในหนังสือ แบ่งเป็นหมวดใหญ่ ๑๐ หมวด ดังนี้

๐๐๐ เบ็ดเตล็ด	๑๐๐ ปรัชญา
๒๐๐ ศาสนา	๓๐๐ สังคมศาสตร์
๔๐๐ ภาษาศาสตร์	๕๐๐ วิทยาศาสตร์
๖๐๐ วิทยาศาสตร์ประยุกต์	๗๐๐ ศิลปกรรมและการบันเทิง
๘๐๐ วรรณคดี	๘๐๐ ประวัติศาสตร์

การสมัครสมาชิกห้องสมุด

1. สำเนาบัตรประชาชน 1 ฉบับ
2. สำเนาทะเบียนบ้าน 1 ฉบับ
3. รูปถ่าย/ขนาด 1 นิ้ว จำนวน 1 รูป

ระเบียบการใช้ห้องสมุด

1. แต่งกายและปฏิบัติตนสุภาพเรียบร้อย
2. หากมีกระเป๋าหรือเอกสารส่วนตัวให้วางที่ชั้นวางของ ยกเว้นของมีค่า
3. ไม่ส่งเสียงดังรบกวนในห้องสมุด

พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

4. ไม่นึก ตัด ขีดเขียนหรือทำลายหนังสือตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ของห้องสมุด
5. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อแนะนำของห้องสมุด

ระเบียบการยืมหนังสือ/สื่อทัศนูปกรณ์

1. แสดงบัตรทุกครั้งที่ติดต่อ ยืม - คืน
2. หนังสือยืมได้ครั้งละ 4 เล่ม หรือ 1 ชุด กำหนดส่งคืนภายใน 7 วัน
3. วี ดีทัศน์ เทป CD/ VCD ยืมได้ครั้งละ 2 เรื่อง กำหนดส่งคืนภายใน 3 วัน
4. คืนหนังสือเกินกำหนด ปรับเล่มละ 2 บาท/วัน สื่อโสต ปรับชิ้นละ 5 บาท/วัน สามารถยืมหนังสือต่อได้ทางโทรศัพท์ อีกครั้งละไม่เกิน 7 วัน
5. หากทำหนังสือ/สื่อโสตสูญหายต้องชดใช้ตามราคา
6. หนังสืออ้างอิง วารสาร หนังสือพิมพ์ บริการเฉพาะในห้องสมุด

ระเบียบการใช้อินเทอร์เน็ต

1. ก่อนใช้อินเทอร์เน็ต
2. กรณณาใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา (ห้ามเล่นแชท เล่นเกมส์ เว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม)
3. การให้บริการอินเทอร์เน็ตกำหนด คนละไม่เกิน 2 ชั่วโมง

ประวัติและผลงาน

พระครูสุนทรจริยาภิรม

เจ้าอาวาสวัดจำปา

ผู้อุปถัมภ์การก่อสร้างห้องสมุดประชาชน

“เฉลิมราชกุมารี” เขตตลิ่งชัน

ป.ร. วัดพระสิงห์บาธิการ

๑. ชื่อ

พระครูสุนทรจริยาภิรม ฉายา ปณฺญาปชฺโชโต อายุ ๔๖ พรรษา ๒๖ วิทยฐานะ น.ธ. เอก
วัดจำปา แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดจำปา

๒. สถานะเดิม

ชื่อ สยาม นามสกุล แสงเฟื่อง เกิดวัน ๕ ๙^๕ ๗ ค่ำ ปีเถาะ ตรงกับ วันที่ ๖ เดือน
มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๖ บิดา อุดม แสงเฟื่อง มารดา ทองอยู่ แสงเฟื่อง
อยู่บ้านเลขที่ ๖ หมู่ที่ ๔ แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

๓. บรรพชา

วัน ๖ ๙^๕ ๕ ค่ำ ปี ชวด ตรงกับวันที่ ๒๐ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๗
ณ วัดตลิ่งชัน แขวงคลองชักพระ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
พระอุปชฌาย์ พระครูปลัดศิริชัย สิริจินโท วัดตลิ่งชัน แขวงคลองชักพระ กรุงเทพมหานคร
(พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นพระครูปลัดสุวัฒนสุตคุณ ตำแหน่ง พระครูปลัด ฐานานุกรมของ
พระธรรมวโรดม กรรมการมหาเถรสมาคม วัดเบญจมบพิตร กรุงเทพมหานคร)

๔. อุปสมบท

วัน ๗ ๙^๕ ๘ ค่ำ ปีชวด ตรงกับวันที่ ๖ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๗
ณ วัดโพธิ์ แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

พระอุปชฌาย์ พระครูปลัดศิริชัย สิริจินโท วัดตลิ่งชัน แขวงคลองชักพระ
กรุงเทพมหานคร

พระกรรมวาจาจารย์ พระครูถาวรธรรมรัต วัดมะกอก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน
กรุงเทพมหานคร

พระอนุสาวนาจารย์ พระใบฎีกา สมพร ขนดีโก วัดโพธิ์ แขวงบางระมาด
เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร (ปัจจุบันได้รับพระราชทาน
สมณศักดิ์เป็นพระครูชั้นดิเรกขรรคิกมร ยังมีชีวิตอยู่)

๕. วิทยฐานะ

(๑) พ.ศ. ๒๕๒๖ สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
สาขาวิศวกรรมศาสตร์เครื่องกล จากวิทยาลัยเทคนิคสยาม
แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

- (๒) พ.ศ. ๒๕๒๙ สอบได้ น.ช. เอก สำนักเรียนวัดกาญจนสิงหาสน์ แขวงบางพรหม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
- (๓) ความรู้พิเศษ ด้านการแสดงพระธรรมเทศนา - บรรยายธรรม - อบรมจิตภาวนา
- (๔) ความชำนาญการ สามารถทรงจำพระปาฏิโมกข์ งานนวักรรม การก่อสร้างและสถาปัตยกรรมไทย

๖. งานปกครอง

- (๑) พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดโพธิ์ แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นเจ้าอาวาสวัดจำปา แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
(๒) พ.ศ. ๒๕๔๖	มีพระภิกษุจำพรรษา	๑๓	รูป	สามเณร	๑๑	รูป
พ.ศ. ๒๕๔๗	มีพระภิกษุจำพรรษา	๑๙	รูป	สามเณร	๑๔	รูป
พ.ศ. ๒๕๔๘	มีพระภิกษุจำพรรษา	๑๐	รูป	สามเณร	๙	รูป
พ.ศ. ๒๕๔๙	มีพระภิกษุจำพรรษา	๑๔	รูป	สามเณร	๖	รูป
พ.ศ. ๒๕๕๐	มีพระภิกษุจำพรรษา	๑๙	รูป	สามเณร	๑๐	รูป
พ.ศ. ๒๕๕๑	มีพระภิกษุจำพรรษา	๑๗	รูป	สามเณร	๑๐	รูป
- (๓) มีการทำวัตรสวดมนต์เช้า-เย็น เป็นประจำทุกวัน ตลอดปี
- (๔) มีการทำอุโบสถกรรม (สวดพระปาฏิโมกข์) ทุกกึ่งเดือน เป็นประจำตลอดปี มีพระภิกษุสามารถสวดพระปาฏิโมกข์ได้ จำนวน ๒ รูป
- (๕) มีระเบียบการปกครองวัด คือ ให้ถือปฏิบัติตามพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด และกฎระเบียบคำสั่งมติมหาเถรสมาคม
- (๖) มีกติกากองวัด ดังนี้
- ๖.๑ พระภิกษุ - สามเณร ทุกรูปต้องลงทำวัตรเช้าเย็นเป็นประจำทุกวัน ถ้ามีธุระจำเป็นเกิดขึ้นต้องขออนุญาตจากเจ้าอาวาส
 - ๖.๒ พระภิกษุ - สามเณรทุกรูปภายในวัดต้องมีวิริยะอุตสาหะในการศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัยทั้งแผนกธรรมและแผนกบาลี ตามชั้นของตน
 - ๖.๓ พระภิกษุ - สามเณร ควรหมั่นเจริญกรรมฐานฝึกอบรมจิต เพื่อความเจริญในพระธรรมวินัยและแก่พระพุทธศาสนา
 - ๖.๔ พระภิกษุ - สามเณร รูปใดมีกิจธุระจำเป็นที่จะต้องไปพักแรมนอกวัด ตั้งแต่ ๑ คืนขึ้นไปต้องบอกลาเจ้าอาวาส
 - ๖.๕ พระภิกษุ - สามเณร จะรับพระภิกษุ-สามเณรอคันตุกะ หรือ ถุกหัสต์ เข้าพักอาศัยในวัดต้องแจ้งให้เจ้าอาวาสทราบ เพื่อขออนุญาตให้พักแรมตามแต่เห็นสมควร
 - ๖.๖ วันอุโบสถ พระภิกษุต้องลงอุโบสถ ฟังพระปาฏิโมกข์ โดยเคร่งครัดจะขาดไม่ได้ ถ้ามีกิจจำเป็น หรืออาพาธ ไม่สามารถจะลงทำอุโบสถได้ ต้องบอกเจ้าอาวาสให้ทราบก่อน

(๗) ในระยะ ๖ ปีที่ผ่านมา ไม่มีอธิกรณ์เกิดขึ้นในวัด

๗. งานศึกษา

(๑) พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็นครูสอนพระปริยัติธรรม ประจำสำนักศาสนศึกษาวัดโพธิ์
แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกรรมการตรวจธรรมสนามหลวงแผนกธรรม

พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นเจ้าสำนักศาสนศึกษาวัดจำปา แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน
กรุงเทพมหานคร

(๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มีนักเรียนแผนกธรรม ดังนี้

น.ธ.ตรี	จำนวน	๓	รูป	สมัครสอบ	๓	รูป
สอบได้	จำนวน	๒	รูป	สอบตก	๑	รูป
น.ธ.โท	จำนวน	๒	รูป	สมัครสอบ	๒	รูป
สอบได้	จำนวน	๑	รูป	สอบตก	๑	รูป
น.ธ.เอก	จำนวน	๒	รูป	สมัครสอบ	๒	รูป
สอบได้	จำนวน	๑	รูป	สอบตก	๑	รูป

รวมนักเรียน ๗ รูป เข้าสอบ ๗ รูป สอบได้ ๔ รูป สอบตก ๓ รูป

พ.ศ. ๒๕๔๖ มีนักเรียนแผนกธรรม ดังนี้

น.ธ.ตรี	จำนวน	๑๗	รูป	สมัครสอบ	๑๗	รูป
สอบได้	จำนวน	๘	รูป	สอบตก	๙	รูป
น.ธ.โท	จำนวน	๒	รูป	สมัครสอบ	๒	รูป
สอบได้จำนวน		๑	รูป	สอบตก	๑	รูป
น.ธ.เอก	จำนวน	๒	รูป	สมัครสอบ	๒	รูป
สอบได้จำนวน		๑	รูป	สอบตก	๑	รูป

รวมนักเรียน ๒๑ รูป เข้าสอบ ๒๑ รูป สอบได้ ๑๐ รูป สอบตก ๑๑ รูป

พ.ศ. ๒๕๔๗ มีนักเรียนแผนกธรรม ดังนี้

น.ธ.ตรี	จำนวน	๑๓	รูป	สมัครสอบ	๑๓	รูป
สอบได้จำนวน		๖	รูป	สอบตก	๗	รูป
น.ธ.โท	จำนวน	๗	รูป	สมัครสอบ	๗	รูป
สอบได้จำนวน		๓	รูป	สอบตก	๔	รูป
น.ธ.เอก	จำนวน	๒	รูป	สมัครสอบ	๒	รูป
สอบได้จำนวน		๑	รูป	สอบตก	๑	รูป

รวมนักเรียน ๒๒ รูป เข้าสอบ ๒๒ รูป สอบได้ ๑๐ รูป สอบตก ๑๒ รูป

พ.ศ. ๒๕๔๘ มีนักเรียนแผนกธรรม ดังนี้

น.ธ.ตรี	จำนวน	๙	รูป	สมัครสอบ	๙	รูป
สอบได้	จำนวน	๗	รูป	สอบตก	๒	รูป
น.ธ.โท	จำนวน	๒	รูป	สมัครสอบ	๒	รูป
สอบได้	จำนวน	๒	รูป	สอบตก	-	รูป
น.ธ.เอก	จำนวน	๖	รูป	สมัครสอบ	๖	รูป
สอบได้	จำนวน	๓	รูป	สอบตก	๓	รูป

รวมนักเรียน ๑๗ รูป เข้าสอบ ๑๗ รูป สอบได้ ๑๖ รูป สอบตก ๕ รูป

พ.ศ. ๒๕๔๙ มีนักเรียนแผนกธรรม ดังนี้

น.ธ.ตรี	จำนวน	๖	รูป	สมัครสอบ	๖	รูป
สอบได้	จำนวน	๓	รูป	สอบตก	๓	รูป
น.ธ.โท	จำนวน	๓	รูป	สมัครสอบ	๓	รูป
สอบได้	จำนวน	๒	รูป	สอบตก	๑	รูป
น.ธ.เอก	จำนวน	-	รูป	สมัครสอบ	-	รูป
สอบได้	จำนวน	-	รูป	สอบตก	-	รูป

รวมนักเรียน ๙ รูป เข้าสอบ ๙ รูป สอบได้ ๕ รูป สอบตก ๔ รูป

พ.ศ. ๒๕๕๐ มีนักเรียนแผนกธรรม ดังนี้

น.ธ.ตรี	จำนวน	๕	รูป	สมัครสอบ	๕	รูป
สอบได้	จำนวน	๑	รูป	สอบตก	๔	รูป
น.ธ.โท	จำนวน	๓	รูป	สมัครสอบ	๓	รูป
สอบได้	จำนวน	-	รูป	สอบตก	๓	รูป
น.ธ.เอก	จำนวน	-	รูป	สมัครสอบ	-	รูป
สอบได้	จำนวน	-	รูป	สอบตก	-	รูป

รวมนักเรียน ๘ รูป เข้าสอบ ๘ รูป สอบได้ ๑ รูป สอบตก ๗ รูป

พ.ศ. ๒๕๕๑ มีนักเรียนแผนกธรรม ดังนี้

น.ธ.ตรี	จำนวน	๕	รูป	สมัครสอบ	๕	รูป
สอบได้	จำนวน	๑	รูป	สอบตก	๔	รูป
น.ธ.โท	จำนวน	๑	รูป	สมัครสอบ	๑	รูป
สอบได้	จำนวน	-	รูป	สอบตก	๑	รูป
น.ธ.เอก	จำนวน	-	รูป	สมัครสอบ	-	รูป
สอบได้	จำนวน	-	รูป	สอบตก	-	รูป

รวมนักเรียน ๖ รูป เข้าสอบ ๖ รูป สอบได้ ๑ รูป สอบตก ๕ รูป

๘. งานศึกษาสงเคราะห์

ตั้งทุนศึกษาสงเคราะห์

พ.ศ. ๒๕๔๐ ตั้งทุนประถมศึกษา จำนวนเงิน ๒๕,๐๒๑.๕๐ บาท (สองหมื่นห้าพันยี่สิบเอ็ดบาทห้าสิบสตางค์) ชื่อบัญชี วัดจำปา (การศึกษาสงเคราะห์) เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เลขบัญชี ๑๑๕-๒-๐๖๗๔๑-๙ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด ได้เพิ่มทุนศึกษาสงเคราะห์และ แจกทุนศึกษาสงเคราะห์เป็นประจำทุกปี

๙. งานเผยแผ่

พ.ศ. ๒๕๔๐ - ปัจจุบัน

- (๑) เป็นพระวิทยากรบรรยายธรรมตามโรงเรียนต่าง ๆ ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา
- (๒) แสดงพระธรรมเทศนาแก่อุบาสก อุบาสิกา ที่มาบำเพ็ญกุศลในวันธรรมสวนะตลอดปี
- (๓) บรรยายธรรมถวายความรู้แก่พระนวกะ ประจำหน่วยอบรมที่ ๑๓ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เป็นประจำทุกปีเสมอมา
- (๔) ปฏิบัติหน้าที่พระวิปัสสนาจารย์ อบรมกรรมฐานพระนวกะ ประจำเขตตลิ่งชัน ตามโครงการ เจ้าคณะภาค ๑ เป็นประจำทุกปีตลอดมา
- (๕) จัดทำโครงการเข้าค่ายจริยธรรม เพื่ออบรมคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียนนักศึกษา ประชาชน และโครงการ “ธรรมะสร้างงาน คนสร้าง รายได้ เกิดให้อังคร์ราชัน” แก่ผู้ถูกคุมประพฤติ เป็นประจำตลอดปี
- (๖) จัดทำโครงการ “แสงทอง เสี่ยงธรรม” อบรมศีลธรรม แก่เยาวชน ประชาชนทั่วไป เวลา ๐๗.๐๐ - ๐๗.๔๕ น. ทุกวันเป็นประจำตลอดปี
- (๗) จัดทำโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนเป็นประจำทุกปี
- (๘) ร่วมกับโรงเรียนวัดน้อยใน และสถาบันต่าง ๆ จัดทำโครงการบรรพชาสามเณร เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลต่างๆ มาโดยลำดับ
- (๙) จัดให้มีการแสดงพระธรรมเทศนา เทศน์มหาชาติ เวสสันดรชาดก เฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ ๑๒ สิงหาคม ของทุก ๆ ปี
- (๑๐) จัดพิธีตักบาตรเทโวโรหณะ สืบสานมรดกวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม ทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่ของวัดจำปาและชาวตลิ่งชัน เป็นประจำทุกปี
- (๑๑) จัดโครงการปฏิบัติธรรมของพระภิกษุ หลังสอบธรรมสนามหลวง เป็นประจำทุกปีและจัดทำโครงการปฏิบัติธรรมบวชศีลจาริณี เป็นประจำทุกปี
- (๑๒) มีการกล่าวอบรมพระภิกษุ-สามเณร หลังจากทำวัตร เป็นประจำตลอดปี และมีการซักซ้อมการสวดมนต์ เพื่อให้ถูกต้องและเป็นระเบียบเดียวกัน
- (๑๓) มีการทำพิธีวิสาขบูชา มีผู้มาร่วมพิธี พระภิกษุ ๑๙ รูป สามเณร ๑๐ รูป ประชาชน ประมาณ ๕๐๐
- (๑๔) มีการทำพิธีอาสาฬหบูชา มีผู้มาร่วมพิธี พระภิกษุ ๒๑ รูป สามเณร ๑๒ รูป ประชาชน ประมาณ ๕๐๐ คน

- (๑๕) มีการทำพิธีมาฆบูชา มีผู้มาร่วมพิธี พระภิกษุ ๑๙ รูป สามเณร ๑๐ รูป ประชาชน ประมาณ ๕๐๐ คน
- (๑๖) มีผู้บำเพ็ญกุศล ให้ทาน รักษาศีล ฟังธรรม เจริญจิตภาวนา ทุกวันพระ ๑๕ คำ และ ๑๔ คำ เป็นประจำตลอดปี ในเทศกาลเข้าพรรษา ประกอบพิธีบำเพ็ญกุศล วันพระ ๘ คำ ด้วย มีประชาชน ร่วมพิธีประมาณ ๖๐ - ๑๐๐ คน
- (๑๗) ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ อำนวยความสะดวกด้านสถานที่ อุปกรณ์สื่อฯ ในการอบรมคุณธรรม ตามโครงการต่างๆ ตลอดมา
- (๑๘) มีผู้มาร่วมบำเพ็ญกุศล และอุปัฏฐากวัดเป็นประจำประมาณ ๒๐๐ ครอบครัว

๙. งานพิเศษ

๑. บรรยายธรรมทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑ กรมประชาสัมพันธ์ บันทึกเทปโทรทัศน์รายการ "ธรรมะคือคุณากร"
๒. บรรยายธรรมแก่สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา โรงเรียนโพธิสารพิทยากร และนักศึกษา ศูนย์การศึกษาออกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเขตตลิ่งชัน
๓. บรรยายธรรมโครงการอบรมเสริมความรู้พระนวกะของคณะสงฆ์ กรุงเทพมหานคร หน่วยอบรมที่ ๑๓ เป็นประจำทุกพรรษา
๔. เป็นพระวิปัสสนาจารย์อบรมกรรมฐานแก่พระนวกะเขตตลิ่งชัน ตามโครงการเจ้าคณะภาค ๑ เป็นประจำทุกพรรษา
๕. ผลงานและรางวัลที่ได้รับจากการพัฒนาวัดและปฏิบัติงานพระศาสนา มีดังนี้

พ.ศ. ๒๕๔๓

- ได้รับเกียรติบัตรโครงการิ หน้าบ้าน นำมอริ ประภทศนสนสถน สำนักรงนกรุงเทพรหมหนนกร
- ได้รับพระรชทหนนเรรยญเชดชูเกอรด สม่เดจพระนงเจ้สรรเกดเด พระบรรมรชนเนนถ รงว้ลพฤกษนกร

พ.ศ. ๒๕๔๔

- ได้รับประทหนนเกอรดบ้ดรรูทยนการศีกษาในวัด จกรสมเดจพระญนถส้งวร สม่เดจพระส้งพรช สกรลมหาส้งฆปรินนยกร (ค้ดเลอกรโดยกรมศนสนน กระทรวงศีกษาธการ)

พ.ศ. ๒๕๔๖

- ได้รับประทหนนโล้วดพ้ฒนนด่วอย่ง (ค้ดเลอกรจกรรำนักรงนพระพุทธศนสนนแห่งชนด)

พิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

พ.ศ. ๒๕๔๗

- ได้รับโล่รางวัลผู้สนับสนุนการศึกษานอกโรงเรียนดีเด่นจาก กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. ๒๕๔๘

- ได้รับประทานพัฒนา โล่ ย่อม วัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น (คัดเลือกจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ)
- ได้รับพระราชทานเหรียญเชิดชูเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โครงการ “แมกไม้เมือง” รางวัลประเภทพฤษาไสวในศาสนสถาน

พ.ศ. ๒๕๕๑

- ได้รับโล่พระราชทานพระปรมาภิไธยย่อ ภปร. รางวัลชนะเลิศ การประกวดจัดโต๊ะหมู่บูชาประเภทหมู่ ๕ งานวันมาฆบูชา ณ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายวีระกุล	อรัญยะนาถ	ผู้อำนวยการ สำนักงาน กศน. กรุงเทพมหานคร
นายปรเมศวร์	ศิริรัตน์	รองผู้อำนวยการ สำนักงาน กศน. กรุงเทพมหานคร
นายประเสริฐ	คุปจิต	รองผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. กรุงเทพมหานคร

บรรณาธิการ

นางศุภพิไล	ธารีนาท	ผู้อำนวยการ กศน. เขตตลิ่งชัน
นางสาวนิจ	จัตรุภุชพิทักษ์	ครู
นางจรัสศรี	เสนาสุข	ครู
นางบุศย์รินทร์	อริศานันท์	ครู
นางเยาว์รักษ์	บุญจันทร์	ครู
นายอภิภู	คหินทพงศ์	บรรณารักษ์ชำนาญการ
นางสาวสุทธิรัตน์	คุ้มแก้ว	ครูอาสาสมัคร กศน.
นางสาวอรอุมา	ชรวรัตน์	ครู กศน. แขวงบางระมาด
นางสาวเสาวภา	มุงเกิด	ครู กศน. แขวงจิมพลี
นางสาวพรรณิ	จุมพันธ์	ครู กศน. แขวงบางเขิน
นางสาวอัญชิษฐา	สุขกาย	ครู กศน. แขวงบางพรหม
นางสาวกิตติยา	สะและ	ครู กศน. แขวงตลิ่งชัน
นายณรงค์วิทย์	นกจัน	ครู กศน. แขวงซักพระ

พิมพ์ที่ บริษัท เอกพิมพ์ไท จำกัด
โทร. 0-2888-8152, 0-2888-8121

